

overfor mig, at vi ikke kunde beholde den Militærordning, den maatte vi bort fra, thi ellers vilde der blive Trang til en hel Mængde Skatter. Jeg svarede, at der ikke paa Grund af Militærordningen vilde blive Trang til Skatter, men at der var Trang til nye Indtægter, fordi Indtægterne svigtede. Jeg mente den Gang, at der ikke blev Trang til større Skatter, men til en Forhøjelse af en hel Del af de Indtægter, som fremkommer ved Jernbanedriften og deslige; jeg har jo imidlertid senere indrømmet, at deri saa jeg fejl . . . (*Finansministeren* [Brandes]: Man kan altsaa tage fejl!).⁴ . . . Ja, det er da klart, man kan tage fejl, enten af Uvidenhed eller af andre Grunde, det tror jeg, den højtærede Finansminister kan være enig med mig i, efter at han har tilstaaet, at han i 1912 ikke kunde se, at der var Trang til saa store Skatter eller saa stort et Statslaan, som der var. Jeg har altsaa for længst indrømmet, at jeg i 1910 ikke saa, at der var Trang til saa store Skatter, som det senere viste sig var nødvendige; da stemte jeg selvfølgelig for dem, men heri fulgtes den højtærede Finansminister og jeg jo ikke ad.

Nu udtalte den højtærede Finansminister, at i 1913 forelaa der Tilbud fra de Radikale og Socialdemokraterne til Venstre om Fællesskab ved Valgene. Ja, men det Fællesskab skulde bestaa i, at de Radikale og Socialdemokraterne i en stor Række af Kredsene fastholdt deres Kandidater mod Venstre. Fællesskabet skulde kun bestaa deri, at man i enkelte Kredse enedes om en fælles Optræden. Et saadant Fællesskab satte jeg ingen Pris paa . . . (Afbyrdelse). . . Nej, det er rigtigt, at man i et stort Antal Kredse vilde fastholde sine Kandidater . . . (Afbyrdelse: Det er ikke rigtigt!) . . . Jo, det er rigtigt; hvis de Herrer vil tale sammen om det, vil De se, at det er rigtigt. Der blev sagt, at man i flere af Kredsene ikke kunde tage sine Kandidater tilbage, men i mange Kredse kunde man, og der vilde man forhandle. Under disse Forhold mente jeg, det var bedre at tage Valgene, som de bedst kunde falde. Jeg havde ganske vist ikke tænkt mig, at man vilde falde ud mod Venstre, som man gjorde, og navnlig da ikke, at man vilde beskyldte os for, at vi slet ikke ønskede at fremme den almindelige Valgret; og man fremsatte jo en hel Række andre Beskyldninger. Jeg havde ikke tænkt mig, at Finansministeren i Odense vilde tale om at gaa ud paa Landevejen og slaa ihjel . . . (*Finansministeren* [Brandes]:

Det er jo et Citat!) . . . Ja, det er et Citat, jeg tror endog af en Vise om Lampevejsmordet, men det ved jeg nu ikke . . . (Afbyrdelser) . . . det er jo lige meget . . . (Afbyrdelser) . . . ja, men med Hentydning til den Begivenhed . . . (Stemmer: Det er jo af Holger Drachmann!) . . . Ja, det kan ogsaa være, det er af Drachmann. Saa mente den højtærede Finansminister, at efter Valgene kunde man nok have dannet Ministerium paa et bredere parlamentarisk Grundlag, idet alle tre Partier kunde have samlet sig om et Ministerium. Jeg kan imidlertid ikke indse, at det er let at danne et Ministerium af tre Partier, af hvilke de to rent ud sagt har banket det tredje forinden ved Valgene. Det vilde være et meget svigtende Grundlag, og jeg ved heller ikke af, at nogen for Alvor tænkte paa, at det kunde lade sig gøre. Den højtærede Minister mener, at Venstres Dagsorden i 1913 i Grunden var fremkommet, fordi vi helst vilde af med Ministeriet. Det er ikke Tilfældet, den fremkom som et naturligt Resultat af, at vi i al den Tid, Venstre har eksisteret, har kæmpet for det parlamentariske Kravs Berettigelse her i Landet, og det vilde efter min Mening være Selvmord, om man, saa snart det viste sig, at Venstre kom i Mindretal, fraveg Konsekvensen af sit Krav; det vilde have hævnnet sig. Derfor fremkom Dagsordenen, og vi var jo enige om den fra alle Sider indenfor Venstre.

Hvad det nuværende Ministeriums Stilling angaar, sagde den højtærede Finansminister, at vi har tilsagt Ministeriet Støtte. Det har vi gjort, men vi har ikke tilsagt Ministeriet Støtte til dets Politik i Almindelighed, kun til Gennemførelse af en ligelig og ubetinget Neutralitet. Men selv om vi vil støtte Ministeriet heri, maa Ministeriet vel kunne forstaa, at vi ikke er slavisk bundne til alle dets Forslag. Ministeriet maa vel kunne indse, at vi har Ret til at se paa de Forslag, der fremkommer, og afgive vort Skøn om, hvorvidt de er nødvendige til Gennemførelse af en ligelig og ubetinget Neutralitet. Og hvis vi kommer til det Resultat, at de ikke er nødvendige, ja maaske endog skadelige, vil Ministeriet vel ikke have, at vi desuagtet, blot fordi Ministeriet kræver det, skal stemme for dem, saaledes som den højtærede Finansminister nærmest synes at mene. Han synes nemlig at gaa ud fra, at naar Ministeriet fremsætter saadanne Forslag, er Konsekvensen af den Omstændighed, at vi har tilsagt Ministeriet Støtte, den, at vi skal stemme for Forslagene. Men det er